

Published by Triglav Club Limited
FOR SLOVENIANS IN AUSTRALIA

YEAR/LETO 7

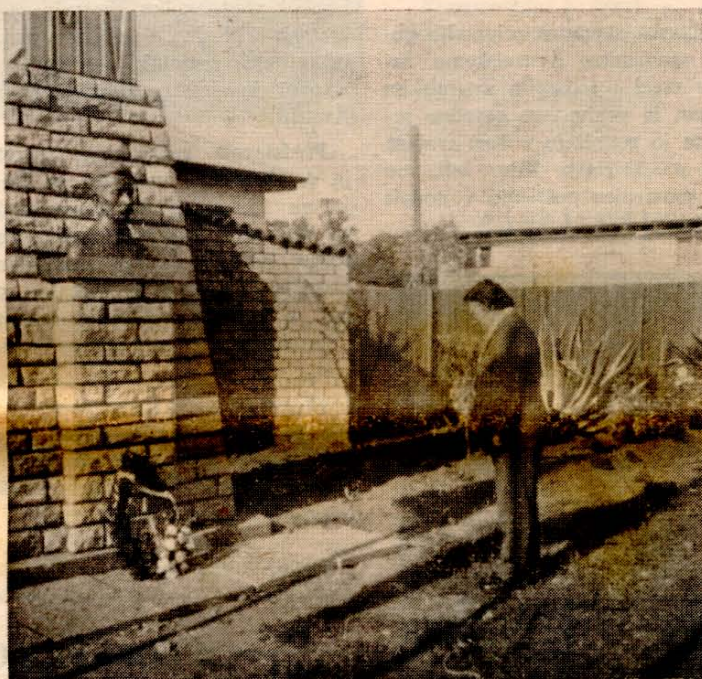
APRIL — 1977

No./ŠTEV. 26

V SPOMIN PADLIM ZA DOMOVINO

Kot člani avstralske skupnosti smo tudi na Triglavu praznovali "ANZAC DAY" s kratko žalno slovesnostjo ob Cankarjevem spomeniku. Član Triglava, bivši župan občine Fairfield Ald. Don TURTLE je imel na zbrane kratek nagovor o pomenu praznika in nato ob vznožje spomenika položil venec v spomin padlim za ideale svobode in boljše bodočnosti človečanstva. Za njim je skromna slovenska mati položila ob venec še šopek rdečih vrtnic v spomin nekomu, ki ga ni več, a ji je vendar ostal globoko v srcu. Bil je to trenutek, ki je res vsakega zresnil; v trenutku smo se zavedli, zakaj stojimo pred spomenikom in zakaj molčimo...

*Alderman Don Turtle
pri polaganju venca*

TRIGLAV PRED TEŽKO IN ODGOVORNO NALOGO

Z razvojem naše Triglavske skupnosti se srečujemo tudi z vsevečjo odgovornostjo, ki se izraža v dveh osnovnih smereh. Prva je moralna odgovornost posameznika do skupnosti, druga pa je skrb za gospodarski razvoj. Znašli smo se torej v okoliščinah, ki ne dopuščajo več nedoslednosti. Marsikdo se je ob tem spoznanju za hip zamislil, kajti naša prihodnost je odvisna od naših današnjih odločitev. Kulturno, prosvetno in družabno delovanje je sicer krepko zastavljeno, prepričani pa smo, da tudi na gospodarskem področju ne bo prehudih težav, saj je delo že sedaj — z neplačanimi prostovoljci — dobro in hvalevredno zastavljeno. V današnjem razmišljanju o "težki in odgovorni nalogi", ki je pred nami, pa imam v mislih predvsem graditev triglavskega prostora ter najetje in odplačevanje denarja. Tudi dan, ko se bomo lotili dela, se hitro približuje. Vse to nam vzbuja nekakšno "prijetno zaskrbljenost", pomeni pa tudi začetek nove dobe za Triglav in izpoln

nitev naših dolgoletnih želja. Ni čudno, da zato člani Triglava kažejo veliko zanimanje za te priprave. Razveseljivo je, da je prav od članov prišla prelepa zamisel, da bi temelje sami postavili, ne da bi bilo treba najeti posojilo, kar bi jim dalo zavest, da so temelje za svoj skupen dom postavili sami.

Pred kratkim je bil imenovan gradbeni odbor. Vsi člani tega odbora se spoznajo na gradbeništvu, tako da nam je tudi v tem pogledu zagotovljena najboljša pot. Njihova skrb je, da najdejo najboljši način gradnje in da gradnjo tudi vodijo. Imajo odgovorno nalogo in se tega tudi zavedajo.

O razporeditvi prostorov smo že pisali. Tokrat želim poudariti le to, da so tako razporejeni, da ustrezajo našim društvenim potrebam in zakonu. Poleg klubskih prostorov vključujejo še otroški prostor, kjer bodo otroci nadzorovani, prostor za mladinsko organizacijo, knjižnico, veliko dvorano za večje prireditve,

ki pa se bo lahko uporabljala tudi za razne vaje, notranji šport, mladinske plese in tako dalje. Tudi zunanji prostori so smiselno razporejeni. Prostor, kjer stoji Cankarjev spomenik, je predviden za zelenico in cvetlične grede. Načrti bodo še enkrat predloženi članstvu, tako da se bodo še bolj podrobno seznanili s celotnim delom.

Vsporedno z gradnjo pa moramo organizirati tudi klubsko upravo. Iz dneva v dan je več administracije. In pripraviti se je treba na takšno delo, kakoršnega imajo v vsakem podjetju. S sedanjim načinom dela ni mogoče več napredovati; nadaljnji korak je torej nujen. In takrat, ko bomo imeli plačane uslužbenke — tako zahteva avstralski zakon o klubih — bo vsa moč današnjih prostovolcev, ki delajo v gospodarstvu, usmerjena v društveno življenje, kar bo močno poživelo naše življenje.

Najtežja odločitev pa bo pri najemanju denarja za gradnjo. Naša

NAŠIM
MATERAM
VSENAJBOLJŠE
ZA
NJIHOV
PRAZNIK!

SKUPNO DELO ZA SKUPNE CILJE

Pri društvenem življenju naletimo na skupno delo za skupne cilje. Ker je neplačano in opravljeno s prostovoljci, učinek navadno ni posebno viden. To pa je le navidezno! Skupno delo ima namreč neprecenljivo vrednost pri krepitvi neke skupine, duhovnem zblizevanju posameznikov in podzavestnem navezovanju posameznika na to skupino. Pri skupnem delu posamezniki dajejo skupnosti svoj plemeniti delež: svoj dobronamerni trud. Hkrati s tem pa izražajo tudi zaupanje v skupnost in prihodnost.

Če se zamislimo v našo triglavsko pravkar minulo obdobje, naletimo ničkolikokrat prav na to. V samem začetku je majhna skupinica poprijela za delo. Prepričani so bili v svoje delo in nihče jih ni mogel odvrti od njihovih ciljev. Pridružili so se jim drugi. Večina današnjih sodelavcev se je navezala na Triglav prav pri skupnem delu. Tako je Triglav postal zbirališče ustvarjalnih ljudi, takšnih, ki si bodo sami uredili svoje skupno življenje. In po vzdušju, katerega čutimo sedaj pred pričetkom graditve, smo trdno prepričani, da nas bo skupno delo, ki je pred nami, še bolj zblížalo in še bolj povežalo v neomahljivo slovensko skupnost.

Urednik

prihodnost nam mora biti jasna. Najeti smemo le toliko kolikor bomo zmogli potem odplačevati. Tudi pridobivanje denarja za odplačevanje posojila ni skrb edino upravnika. Gotovo zavisi to tudi od tega, kako se bodo člani počutili. Zato moramo že sedaj misliti tudi na tisto urejeno kulturno, družabno in razvedrilo vzdušje, ki je nujno potrebno, da uravnoteži človekovo življenje. S tem mislim le to, da morajo naši člani na Triglavu najti tisto, kar sicer v tujini ne najdejo nikjer drugje: pravo slovensko domačnost, občutek, da so del naše slovenske skupnosti in možnost, da se v slovenskem okolju izživljajo z nekim kulturnim delom.

Pred nami je torej obdobje, ko bo treba krepko poprijeti za delo. Šele potem, ko bomo dokončali zgradbo, se bomo oddahnili. Toda samo za hip! V naših ljudeh je preveč ustvarjalnega in delovnega zanaša, da bi lahko mirovali. Zaradi različnih dejavnosti, s katerimi se bodo pričeli ukvarjati, si lahko že sedaj predstavljamo Triglav kot kulturno in družabno središče nekega kraja doma v Sloveniji.

P.

ZA PRAVICE KOROŠKIH SLOVENCEV

Senator T. Mulvihill je v Avstralskem Senatu 9. marca tega leta vprašal zastopnika ministra za zunanje zadeve:

1. Ali ni avstrijska državna pogodba maja 1955, ki je ponovno obnovila neodvisno in demokratično avstrijsko državo naložila Avstriji nalogo, da zaščiti slovensko in hrvaško manjšino na Koroškem, Burgenlandu in Gornjem Štajerskem in jima nudi pravice, ki so za ohranitev manjšin nujne ter da jim zagotovi enakopravnost v javnem življenju?

2. Sta bili slovenska in hrvaška manjšina v preteklih letih prikrajšani pri teh pravicah zaradi prekrška 7. člena avstrijske državne pogodbe?

3. Je seminar O.Z.N., ki je bil leta 1974 v Ohridu med drugimi principi sprejel tudi: "da so nerazdružljivo povezani odprava diskriminacije, pomoč in varstvo človečanskih pravic narodnostnih, etničnih in drugih manjšin in da imajo svetovno razsežnost in pomen?"

4. Je bila pri tem seminarju zastopana tudi Avstrija in je tudi ona sprejela te principe?

5. Je bilo avstrijsko zatiranje slovenske in hrvaške manjšine kdaj obravnavano pri O.Z.N. in kakšno je bilo stališče Avstralije?

Na gornja vprašanja je dobil senator Mulvihill pismeni odgovor, ki se v izvlečkih glasi:

Odgovor na 1. vprašanje: Da. (Pogodba predvideva za obe manjšini iste pravice kot druge državljane).

Odgovor na 2. vprašanje: Jugoslavija in Avstrija imata v tej zadevi diplomatske razgovore. Iz tega razloga avstralska vlada trenutno ne misli, da je potrebno niti da bi bilo v pomoč rešitvi, če bi o tej zadevi izrazila kako mnenje.

Odgovor na 3. vprašanje: Da.

Odgovor na 4. vprašanje: Da.

Odgovor na 5. vprašanje avstrijskega odnosa do slovenske in hrvaške manjšine je bilo predmet debate pri O.Z.N., vendar zadeva ni bila formalno vnešena v agendo debat. Avstralija ni komentirala zadeve.

SLOVENC V AVSTRALIJI, KI NAM JE PRI SRCU ŽIVLJENJE NAŠIH BRATOV NA KOROŠKEM, smo senatorju Mulvihillu hvaležni, da je opomnil avstralsko javnost na manjšinske razmere v Avstriji. Koroški Slovenci pač težko razumejo, koliko več nacionalne svobode imamo v primeri z njimi mi tu v Avstraliji, četudi smo samo priseljenci in ne sestavni del države, kot oni.

Triglavska skupnost pripravlja posebno spomenico Avstralskemu Senatu v zvezi s sedanjim avstralskim stališčem in poziva vse zavedne rojake, da jo podpišejo v času svojega obiska na Triglavu. Kdor želi, mu lahko spomenico pošljemo v podpis po pošti.

Senator Tony Mulvihill

PROTESTNI POHOD KOROŠKIH SLOVENCEV NA DUNAJ

DUNAJ — Kakšnih 1000 koroških Slovencev je 3. aprila sodelovalo v demonstracijah po dunajskih ulicah, s katerimi so odločno zahtevali celotno in dosledno izpolnitev 7. člena avstrijske državne pogodbe.

Na Dunaj so se pripeljali iz Celovca in Pliberka s kakšnimi 150

PETICIJE O DISKRIMINACIJI V AVSTRIJI

DUNAJ — Predstavniki zveze slovenskih organizacij v Avstriji in hrvatskega akademskega kluba so izročili predstavniku generalnega sekretarja ZN dr. Waldheima peticije o kulturni, socialni, ekonomski, jezikovni in šolski diskriminaciji v Avstriji.

Predstavniki generalnega sekretarja dr. Schneider sodeluje na Dunaju na 15. zasedanju komiteta ZN za boj proti rasnemu razlikovanju. Razen peticije so mu predstavniki manjšin izročili tudi spremno pismo, v katerem zahtevajo razgovor s komitejem.

Peticije opozarjajo, da so istemu komiteju ZN izročili podobne peticije že med njegovim 8., 9. in 10. zasedanjem, prav tako na Dunaju. V tem času se položaj ni izboljšal, temveč celo poslabšal.

avtomobili. V avstrijskem glavnem mestu so se jim pridružili še slovenski študentje na Dunaju in avstrijski demokrati.

Zborovanje, za ta dan so ga pripravili zato, ker na Dunaju zdaj zaseda odbor Združenih narodov za odpravljanje vseh oblik rasnega zatiranja, je bilo prav pred poslopjem, kjer zaseda ta odbor. Udeležence protestnega zborovanja sta s krajšima pogovoroma nagovorila predsednik narodnega sveta koroških Slovencev dr. Grilc in predsednik zveze slovenskih organizacij dr. Zwitter.

Akcijo koroških Slovencev je zelo na široko zaznamovala tudi avstrijska televizija, kar pomeni, da v domači javnosti ni ostala ob strani.

DRUSCHKE PRVIČ SPREGOVORIL

HEIDELBERG — Na deželnem sodišču v Heidelbergu je v prisotnosti svojega advokata Clement Druschke, ki je osumljen, da je med okupacijo zagrešil številne zločine zoper slovensko prebivalstvo, prvič spregovoril. Priznal je, da je bil vodja izpostave varnostne policije na Jesenicah ter je v njegovo pristojnost, kot je izjavil, oziroma delokrog, spadalo tudi preganjanje partizanov.

Druschke zanika, da je bil osebno udeležen pri likvidacijah civilnega prebivalstva na Jesenicah in okolici. V preiskovalnem postopku je tudi njegov sodelavec Heinz Linke. Preiskovalni sodnik je izjavil, da za aretacijo obeh vojniških zločincev nimajo še dovolj neizpodbitnih dokazov, da gre za naklepni umor in dodal, da odpade vsakršna možnost, da bi izročil Druschkega Jugoslaviji.

PLOŠČA KOROŠKIH PESMI

Produkcija kaset in plošč je poskrbela za ljubitelje lepih koroških pesmi. Na ploščo z naslovom "Oj ti španič moj" je posnela petje "kvinteta Selanov", ki ga sestavljajo Franc Pristovnik, Pepi Oražej, Hanzej Roblek, Lojze Kelih in Florjan Kelih. Na njihov predlog pa je bila v program vključena še pevska skupina šestih deklet in mladih žena, ki dopolnjujejo portret te gorske vasi onkraj Karavank z bogato pevsko tradicijo, to so Mira Oražej, Edit Jug, Hilda Pavlič, Emi Oražej, Marica Čebulj in Lidija Oražej.

LETALSKA ZVEZA MARIBOR—FRANKFURT

MARIBOR — Maribor je dobil novo redno zračno linijo s Frankfurtom. To je obenem prva povezava novega slovenskega letališča s tujino. Dvakrat tedensko, v ponedeljek in četrtek ob 11.30, bo Maribor vključen v linijo Beograd-Frankfurt. Letalo JAT se vrača zvečer ob 19.15, to pa je ugodno tako za poslovne ljudi kot tudi za zdomce.

Sicer pa na letališču Maribor načrtujejo letos 2000 vzletov in pristankov. Poleg redne dnevne povezave z Beogradom, načrtujejo še linije s Splitom, Skopjem in Sarajevom ter v sezoni še čarterje do Dubrovnika in Zadra. Na mariborskem letališču se pospešeno pripravljajo tudi na morebitno zamenjavo zaradi zapore ljubljanskega in delno zagrebškega letališča.

Posebno prvi dve pesmi na obeh straneh plošče sta prava pevska bisera tega načina petja. Pa tudi v drugih pesmih prevladuje — daleč od umetne zborovske glasbe — vodilna melodija v srednjem glasu, ki poje naprej. Pesmi so povečini ljudske, zrasle na rožanskih tleh, kamor spadajo seveda tudi Sele, tri pa so umetnega izvora, ki so že prešle v ljudsko izročilo.

V času, ko nekoč bogata domača slovenska pesem onstran Karavank počasi zamira, so pesmi iz Sel dragocen dokument.

Posebno prvi dve pesmi na obeh straneh plošče sta prava pevska bisera tega načina petja. Pa tudi v drugih pesmih prevladuje — daleč od umetne zborovske glasbe — vodilna melodija v srednjem glasu, ki poje naprej. Pesmi so povečini ljudske, zrasle na rožanskih tleh, kamor spadajo seveda tudi Sele, tri pa so umetnega izvora, ki so že prešle v ljudsko izročilo.

V času, ko nekoč bogata domača slovenska pesem onstran Karavank počasi zamira, so pesmi iz Sel dragocen dokument.

POMOČ SLOVENCEM ONKRAJ MEJE

ČEDAD — Slovenija je prebivalstvu onstran meje v Beneški Sloveniji (Italija) podarila 40 betonskih montažnih hiš, da bi tako pomagala pri odpravljanju posledic lanskega katastrofalnega potresa.

V POSOČJU SPET POTRES

NOVA GORICA — Po razmeroma mirnih šestih mesecih se je 3. aprila zjutraj spet močno stresla zemlja v Posočju. V krajih, ki sta jih prizadela lanska potresa, tokrat ni bilo materialne škode. Povzročil je le preplah med ljudmi, ki so, predvsem tisti iz starejših stavb, stekli na cesto.

Epicenter potresa je bil okoli 15 km od hriba San Simeone v Severni Italiji, čutili pa so ga tudi v slovenskem glavnem mestu, kjer je dosegal moč tretje stopnje. Tako je sedanjí potres na hišah v Italiji, ki

so bile poškodovane lani, samo še povečal razpoke, druge škode ali žrtev pa na srečo ni bilo.

Sicer pa je že od prvega aprila v Posočju živahno. Zaživela so gradbišča v številnih krajevnih skupnostih tolminske občine. Gradbinci so se z vso resnostjo lotili nadaljevanja obnov prizadetih krajev. Delo so začeli tudi montažerji, ki bodo do konca aprila, seveda, če bodo ugodne razmere, dokončali vseh 75 hiš v težko dostopnih krajih.

"KELTSKI NOVICI V SLOVENIJI"

Narodni muzej v Ljubljani (Numizmatični kabinet) je odprl v ljubljanskem razstavišču Arkade svojo prvo letošnjo razstavo "Keltski nov-

ci v Sloveniji". Na razstavi je prikazano novčništvo podonavskih in noriških Kelto, ki so na ozemlju Jugoslavije sredi drugega stoletja pr. n. št. prvi uvedli lasten denar ter s tem prešli na denarno gospodarstvo.

JUGOSLAVIJA RATIFICIRALA OSIMSKO SPORAZUME

BEOGRAD — Oba zbora skupščine Jugoslavije sta 1. marca ratificirala osimske sporazume med Jugoslavijo in Italijo. Ob tem je imel ekspozit Miloš Minić, jugoslovanski zvezni sekretar za zunanje zadeve.

Kompleks osimskih sporazumov sestavlja skupina pogodb, sporazumov in predpisov, ki urejajo vprašanje meja med sosednjima državama kakor tudi gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in Italijo.

V svojem ekspozitu je Minić najprej podal kratko zgodovino stikov med državama pri iskanju najustrežnejših rešitev za uveljavitev dobrih sosedskih odnosov, ki bodo temeljili tako na spoštovanju mednarodne suverenosti in nedotakljivosti kakor tudi na vsestranskem sodelovanju. Zvezni sekretar je posebej poudaril Odnose med državama na področju obravnavanja narodnostnih manjšin. "Cenimo pripravljenost italijanske strani," je dejal Minić, "da na pozitivni način uredi vprašanja položaja, pravic in zaščite jugoslovanske narodnostne manjšine na vsem območju avtonomne pokrajine Furlanije in Julijske Krajine, kar je izraženo v izjavah in resolucijah, sprejetih v italijanskem predstavnem domu in senatu ob ratifikaciji osimskih sporazumov." V zvezi z odnosi Jugoslavije do narodnostnih manjšin je Minić ponovil že dobro znana načela, po katerih Jugoslavija ureja odnos do narodnostnih manjšin.

Obširna razprava po Minićevem ekspozitu je v obeh zborih nazorno pokazala pripravljenost Jugoslavije, da bo ne le spoštovala sklenjene sporazume, marveč si prizadevala za razširitev vsestranskega sodelovanja s sosednjo Italijo.

Drobne novice o Slovencih čitajte v tedniku NOVA DOBA

KARDELJ OBISKAL STOLETNIKA DR. DEMŠARJA

10. marca 1977 je član predsedstva in centralnega komiteja zveze komunistov Jugoslavije Edvard Kardelj obiskal profesorja teoloških ved dr. Jožeta Demšarja, ki je praznoval 12. marca letos sto let.

V starem šempeterskem župnišču sta se pogovarjala več kot pol ure v prijetnem ozračju in se spominjala preteklosti in zanimivih dogodkov po osvoboditvi.

Petdeset let se nista videla, vse od časov, ko je bil dr. Demšar Kardeljev učitelj na učiteljskihi.

Prof. Demšar je povedal, da še vedno bere časopise in Kardeljeva dela. To dela brez očal. Nasploh je prof. Demšar videti še ves čil in zdrav in bistrega duha kljub svojim visokim letom.

Kot ljubitelja gora sta se dalj časa pogovarjala tudi o planinah in o doživljajih na njih.

"Malo me že zapuša spomin", je povedal dr. Demšar svojemu nekdanjemu učencu. "Po tem, kar govoriva, vidim, da vas ne zapuša", je odvrnil Edvard Kardelj, dr. Demšar pa je brž pristavil: "Sto let je le sto let".

Govorila sta tudi o Triglavu, kamor sta se obadva že večkrat povz-

Letos 25. maja praznuje predsednik Jugoslavije Josip Broz Tito svojo 85. letnico. Njegovo obletnico bo-

do slavili vsi jugoslovanski narodi, saj je njihovo življenje tesno povezano z njim od začetka druge svetovne vojne, ko se je pričela oborožena vstaja proti okupatorju, in tudi mnoga izseljenska društva.

Ob tem dnevu se bomo spomnili mnogih pomembnih dogodkov, ki so se zvrstili skozi njegovo življenje. Svet ga danes pozna kot uglednega državnega voditelja in borca za neodvisnost Jugoslavije, mir v svetu in enakopravnost med narodi ter borca za pravično urejeno življenje delovnih ljudi, katerim je posvetil tudi svoje življenje. Pod njegovim vodstvom se je izoblikovala tudi takšna oblika jugoslovanske državne ureditve, kjer različni narodi lahko živijo v skupni državi, v kateri pa so lahko izražene vse posebnosti posameznih narodov in narodnosti. Poseben ugled uživa v svetu tudi zaradi organiziranja neuvrščenih držav.

Praznovanja v zvezi z njegovo obletnico bodo tudi Sydneyu.

*Predsednik Jugoslavije
Josip Broz Tito*

NOV MEDNARODNI "PRESS CENTER" V BEOGRADU

BEOGRAD — V domu tiska "Moša Pijade" v Beogradu so slovesno odprli mednarodni Press center, ki naj bi izboljšal delovne razmere inozemskih novinarjev, stalno akreditiranih v Jugoslaviji in tistih, ki obiskujejo Jugoslavijo. V Beogradu je stalno akreditiranih približno sto novinarjev tujih agencij, časopisov in RTV postaj, državo pa vsako leto obišče več kot 2000 novinarjev iz vsega sveta.

ZASEDANJE SLOVENSKO-BAVARSKE KOMISIJE

LJUBLJANA — V Ljubljani je bilo zasedanje slovensko-bavarske komisije za sodelovanje, na katerem so proučili vprašanja, ki se nanašajo na gospodarsko sodelovanje, promet in problem jugoslovanskih delavcev, ki so na začasnem delu na Bavarskem.

Osrednja tema pogovorov je bila graditev avto-cest "E-94" in pristanišča Koper ter predora pod Karavankami. Za Bavarsko je cestna povezansa s severnimi jadranskimi pristanišči zelo pomembna, zato sta

PRIMORSKA POJE

DESKLE — Tu se je 13. marca začela letošnja najbolj množična kulturna manifestacija v Sloveniji "Primorska poje 77".

Na letošnji prireditvi, ki o organizirajo že osmič po vrsti, nastopa 81 pevskih zborov s prek 3000 pevcov.

Prireditve, ki sta jo organizirala Združenje pevskih zborov Primorske in Slovenska prosvetna zveza v Italiji, bo do 3. aprila, ko bo zaključni nastop v Vipavi, obiskala bo še Koper, Križ pri Trstu in Gorico.

UREJENI ODNOSI Z VERSKIMI SKUPNOSTMI

LJUBLJANA — Komisija SR Slovenije za odnose z verskimi skupnostmi je ugotovila, da deset verskih skupnosti, ki so doslej prijavile svoje delovanje v Sloveniji, deluje v okviru ustave ter obstoječih zakonov. Nadalje je bilo v razpravi ugotovljeno, da so odnosi med socialistično samoupravnou družbo in verskimi skupnostmi v Sloveniji urejeni. Občasno prihaja sicer do nekaterih problemov, vendar se ti rešujejo v duhu znanih načel ter dosedanje pozitivne prakse.

ton je bil krojač, pristen Ločan, mati Marija (rojena Koblar) pa Ljubljanka. V družini je bilo pet otrok.

Osnovno šolo je končal v Škofji Loki, gimnazijo pa v Ljubljani na Vodnikovem trgu leta 1895. Njegovi sošolci so bili med drugimi: škof dr. Tomažič iz Maribora, slavist dr. Rajko Nahtigal, dr. Anton Breclj (oče dr. Marjana in dr. Bogdana) ter slikar Hinko Smrekar.

Študij bogoslovja je končal v Ljubljani ter imel novo mašo dne 30. julija 1899 v škofji Loki. Po novi maši je bil štiri leta kaplan v Kočevju, kjer se je maševalo v nemščini tudi v cerkvi. Od leta 1903 do 1905 je bil prefekt v Alojzijo-vešču v Ljubljani, (sedanja Teološka fakulteta). Medtem je privatno študiral. Na prvi slovenski gimnaziji v štenvidu je bil leta 1905 imenovan za predavatelja in prefekta. Tu je ostal do leta 1914.

Že leta 1906 je na Dunaju promoviral za doktorja teologije. Dne 1. 9. 1914 se je preselil v Ljubljano v župnišče Sv. Petra, kjer živi še danes in pomaga v dušnem pastirstvu.

Od leta 1914 pa do 1932, ko je bil upokojen, je bil profesor verouka na učiteljskihi v Ljubljani. Leta 1926

je doktiriral na ljubljanski Univerzi iz filozofije. Od 1920 do 1964 je bil profesor katehetike in pedagogike na Teološki fakulteti v Ljubljani, ki ga je leta 1970 imenovala za častnega doktorja.

Prof. dr. Jože Demšar je znan tudi kot eden od ustanoviteljev Slovenskega duhovniškega društva. Na pobudo izvršnega odbora Osvobodilne fronte Slovenije, je bil ustanovljen iniciativni sekretariat duhovnikov OF pri izvršnem Odboru OF. Poleg Piščanca in Bajta iz Slovenskega Primorja in Janka Rojhta iz Slovenskih goric, se je tega sestanka udeležil tudi dr. Demšar iz Ljubljane. Plodovito delo iniciativnega sekretariata je doseglo svoj višek z ustanovnim obnim zborom Ciril-metodijskega društva slovenskih katoliških duhovnikov, ki se je vršil 20. septembra 1949 v veliki filharmonični dvorani v Ljubljani.

Slovensko duhovniško društvo je ob peti obletnici svojega delovanja prof. dr. Jožeta Demšarja imenovalo za svojega častnega člana ter mu podelilo posebno spominsko plaketo kot članu iniciativnega sekretariata Ciril-metodijskega društva katoliških duhovnikov v Ljudski Republiki Sloveniji.

KLUB PLANICA
P.O. BOX 84
DAPTO, N.S.W. 2530

BILI SMO NA OHCETI

Ves svet ljubi zaljublence, še rajši pa ima vsak tisti srečni konec pravljice: "... in nato sta se poročila in živita srečno še danes, če še nista umrla." Zato ni čudno, da se je zbrala v Wollongongu taka množica ljudi, da bi si ogledala srečni zaključek kar treh ljubezenskih zgodb. Slovenska kmečka ohcet v Wollongongu je tokrat prerastla slovenski okvir in postala simbol bratstva med narodi. Kar poglejmo: Slovenska nevesta je poročila hrvatskega ženina, Makedonec je vzel Srbkinjo in Italijanka Nemca. Kaj takega vse na enem kupu se menda lahko zgodi samo v Australiji.

Po pisani paradi, ki je oživela ulice mesteca Wollongong in pokazala občinstvu, kako naj bi vsak od nas izgledal v stari domovini, smo se znašli pred mestno dvorano, ki je bila žal veliko premajhna za vse goste, ki so želeli prisostvovati poročni ceremoniji in gostiji. Pred dvorano so nastopili najmlajši člani Slovenske folklorne skupine iz Sydneja. Dobro so se odrezali, čeprav so trudne nožice malčkov že izdržale dolgo pot v paradi. Škoda je, da jih je lahko videlo le malo ljudi, ker so zaplesali na majhnem prostoru tik pred vrati mestne hiše. Nato smo se podali v dvorano, kjer so imeli prireditelji-Društvo Planica-polne roke dela, da so našli še dodatna mesta za nenapovedane obiskovalce iz daljih krajev, ki jim je bilo treba na vsak način najti mesta v dvorani. Slavnosti so prisostvovali tudi mnogi ugledni gostje in zastopniki različnih organizacij, ki so mladoporočence obdarovale. Težko se je bilo odločiti, kateri mla-

di par je bil najlepši, tako prikupni so bili vsak v svoji narodni noši in mirovni sodnik, g. Deželin je vzbudil splošno občudovanje, saj je poročil vsakega od mladoporočencev v njegovem lastnem jeziku. Po ceremoniji, ki je bila kratka in gajljiva smo poslušali neizogibne pozdravne nagovore častnih gostov in darovalcev, ki so se z najboljšimi nameni zavlekli na dve uri. Prav oddahnili smo se, ko so zazvenele Srebne strune in so novoporočenci zaplesali prvi ples. Od tedaj dalje je bila cela zadeva zelo živa in ži-

skupine Triglav, ki so ves zadnji teden trdo delali, da bi pravočasno dokončali kulise za igrice. Res pa je, da je bilo zaradi različnih narodnosti mladoporočencev v dvorani le majhen del Slovencev, ostali pa Slovenščine niso razumeli. Lažje delo so imele folklorne skupine, ki so bile dovolj glasne, da jih hrup v dvorani ni motil. Dalmatinsko folklorno skupino iz Chatswooda in Makedonsko folklorno skupino Ilinden že poznamo in tudi tokrat so zaplesali s svojo običajno spretnostjo. Prijetno presenečenje pa je

Slovenski svatbeni spreved na ulicah Wollongonga

vahna. Gostje so bili veseli in živahni in ni jih bilo mogoče utišati niti toliko, da bi lahko uprizarili kratko igrice, ki so jo pripravili Slovenci iz Sydneja. Posebno so bili razočarani člani Dramske

bila mlada Slovenska folklorna skupina iz Sydneja, ki je zaplesala veselo, živahno in — za njihov prvi nastop pred tako veliko publiko — z ne preveč napakami. Tudi pevski zbor Triglav se je dobro odrezal, posebno če upoštevamo, da zaradi odsotnosti pevovodje zadnje mesece sploh niso imeli vaj.

Pohvalimo lahko tudi pogumen poskus mladega Martina Konde, ki je uglasil Pavle Grudnove Hvalnico Wollongongu, katere pa živahno občinstvo žal ni vzelo dovolj resno.

Res je bil to velik podvig za peščico ljudi, ki so ohcet organizirali. Ni čudno, da jim je stvar včasih malo ušla iz rok in da je niso mogli povsem obvladati, saj je povsem prerasla društvene okvire in postala zadeva celega mesta Wollongong. V glavnem lahko rečemo, da je to bilo veliko doživetje, posebno še za publiko in za tiste, ki so doslej le malo vedeli o Slovencih ali pa sploh še niso slišali zanje.

MS

OTVORITEV GRAND HOTELA EMONA V BERNARDINU

PORTOROŽ — Te dni so na pečinah v turističnem naselju med Piranom in Portorožem odprli Grand hotel Emona.

Z izgradnjo Grand hotela Emona, ki ima 508 ležišč, 1400 restavracijskih sedežev, konferenčne dvorane in vse drugo, kar je potrebno, in ga uvrščajo med najlepše hotele

SLOVENSKA KMEČKA OHCET NA ULICAH WOLLONGONGA

V soboto 16. aprila so prebivalci Wollongonga zopet lahko opazovali svatovski spreved slovenske kmečke ohceti, katero je organizirala majhna, toda žilova slovenska skupina — Klub Planica po vzorcu ljubljanske. Ta je bila že druga, prva je bila leta 1975. Tokrat so k sodelovanju pritegnili tudi nekatere druge narodnostne skupine kot Madžare, Poljake, Avstrijce in Malteze. Sodelovali so tudi člani Slovenskega društva in Triglava iz Sydneja in skupina lovcev.

Ogromna množica gledalcev — mnogo jih je prišlo celo iz Sydneja — so imeli kaj videti. Na čelu je bila škotska godba, sledili so policaji na konjih, za njimi pa je bil svatbeni del z ženini in nevestami v kočijah in z vsem, kar spada zraven: svatje, ki so nosili zibke, Ribničan s svojo suho robo in godba na vozu. Svatbenemu delu je sledila godba na pihala in narodnostne skupine, med temi je bila tudi novoustanovljena mladinska folklorna skupina iz Sydneja. Poleg makedonskega Ilindena ja letos sodelovala tudi folklorna skupina iz Chatswooda z viteško igro iz Korčule.

Škoda, da ni vsa ta ogromna množica imela kje "sodelovati" pri ohceti. Na ulicah se je namreč ustvarilo nekakšno svatbeno vzdušje, z odhodom svatov v mestno hišo, pa je bilo zunaj vse končano. Bilo bi imenitno, ako bi ves Wollongong slavil in se veselil na ta dan. To skrb pa bi seveda morali prevzeti drugi, za klub Planico je bila že ohcet sama skrajno naporna.

P.

PREŽIVEL JE STOLETJE

PREZID — Te dni je praznoval svoj 103. rojstni dan Josip Kovač doma iz Prezida.

Josip Kovač je z 21. leti odšel k vojakom, kjer je služil tri leta. Po vrnitvi iz vojske je priložnostno delal v gozdovih po Slavoniji in drugih krajih. Ker je bil zaslužek majhen, se je še s tremi brati podal s "trebuhom za kruhom" v Ameriko. Tam je delal v gozdovih in rudnikih prek dvanajst let.

Po vrnitvi v domovino si je ustvaril družino, se udeležil prve svetovne vojne ter po njej zaradi težkega življenja spet odšel po svetu, prehodil Poljsko, Madžarsko, SZ, Francijo in Italijo.

Jože, kot mu pravijo vaščani, nikoli ni redno kadil in pil. Sedaj živi v svojem rojstnem kraju pri hčerki. Kljub visoki starosti je še vedno krepak, le vid mu je močno opešal. Najraje posedla na svojem "ganku". Še vedno se tudi zanima za dogodke doma in na tujem. Ob slovesu nam je dejal: "Pa na svidenje prihodnje leto." In to mu tudi mi želimo.

ZAHVALA

Slovenski Klub PLANICA WOLLONGONG se iskreno zahvaljuje vsem, ki so prisostvovali pri

SLOVENSKI KMEČKI OHCETI

v

WOLLONGONGU

Posameznikom in skupinam najlepša hvala za neumorno delo pri pripravi. Mladina v narodnih nošah in folklorna skupina zasluzi še posebno zahvalo, saj oni so bodočnost slovenske kulture v Avstraliji.

Hvala tudi g. Čuješu. Upajmo, da se bo v bodoče tudi on pridružil delu in pripravi pred ohceto, mogoče na ta dan obiskal Wollongong in sam videl kako gre poroka v Town Hallu.

Klub Planica, Wollongong

TRIGLAV CLUB LIMITED

19A Bibbys Road
St. Johns Park, N.S.W. 2176

VELIKA NOČ

“Širom domovine naših očetov, dedov in pradedov, širom Avstrali- je in vsega krščanskega sveta praznujemo danec Veliko noč, dan ko je po smrti na križu iz groba vstal Jezus Kristus, predstavnik člove- čanstva, Bog v podobi človeka. To svetopisemsko izpričevanje človeštvu so neštetočrat čuli že tisoči milijon- nov ljudi. Čuli smo, da je Kristus dal svoje življenje za rešitev človeš- tva, čuli smo, da je živel v zaniče- vanju, da je umrl kot žrtev na kri- žu. Čuli smo, da je s svojim življe- njem in svojo smrtjo hotel pokaza- ti človeštvu pravo pot.

Toda po tej poti še mi dandanes ne hodimo! Kristus ni dal svoje življenje za vojne, ki smo jih mi začeli! Kristus ni bil zaničevan zato, da bi mi drug drugega sovražili; ali kar je najvažnejše: Kristus ni pri- šel na svet da bi ustanavljal kato- liške, protestantske, pravoslavne in druge vere, o čemer nas hočejo mno- gi prepričati. Teh ver ni bilo; na- pravili smo jih sami v svojem zgo- dovinskem razvoju, napravile so jih razlike med ljudmi, ki so se pozneje izoblikovale v mržno in vojne. Z drugimi besedami: sami smo naredi- li človeštvo greha. Govorimo o Božjih zapovedih, a se jih ne drži- mo.

Nismo vredni praznovanja Vsta-jenja in ne bomo vse dotlej, dokler ne bomo razumeli pravega smisla Kristusove smrti na križu; a to je mir na svetu!

Nisem duhovnik, še manj vreden, da bi bil, vendar ljubim Kristusa, njegov namen in njegov pravi in edi- ni namen s katerim je dal svoje življenje!

Srečno Veliko noč vsem ljudem sveta!”

P.S.: To so besede (vsaj približne) koordinatorja oddaj v hrvaščini na Radlo 2 EA v Sydneyu g. Vlada Lušiča ki jih je govoril v svoji veli- konočni oddaji. Mislim, da so vred- ne premsleka. Iz njih bi se lahko mnogo naučili. Če se vam zdi, jih priobčite.

Poslušalec 2EA

JOZEFOVANJE

Kot smo slišali na radijski odda-ji 2EA med slovensko oddajo, ima- mo tudi v Sydneyu veliko Jožetov in Jožic. Nihov god smo na Trigla- vu obhajali kar dva dni. V soboto 19. marca na mladinski prireditvi, naslednji dan, v nedeljo 20. marca pa s posebnim plesom, ki je razgrel staro in mlado. Veseli niso bili le go- dovnjaki, temveč tudi njihovi prija- telji in priložnosti obiskovalci tri- glavske zemlje.

ŽIVLJENJE NA TRIGLAVU

Od izida zadnje številke našega glasila je sicer kratek čas, vendar poln majhnih dogodkov, ki so po svoje vplivali na naš razvoj in na- šo rast, predvsem pa v utrjevanje triglavske organizacije v enoto so- rodno mislečih rojakov in rojakinj v Sydneyu.

Največja prireditev v marcu me- secu je bilo vsekakor:

PIRHOVANJE,

ki smo ga imeli na velikonočni po- nedeljek. Vremena si boljšega ne bi mogli želeli, zato ni čudno, da je bil obisk številen in da so bili ljudje dobro razpoloženi. Med obiskovalci smo imeli tudi rojake iz Melbourn, Wollongonga in Canberre. Da smo v dobi velikonočnih praznikov so dokazovale okusne potice in košare lepo pobarvanih pirhov, ki so jih za to priložnost pripravile marljive ro- ke naših gospodinj.

VELIKA NOČ TUDI V ŠOLI

Naša dopolnilna šola je pokazala svojevrstno iznajdljivost ob času veli- konočnih praznikov. Kot izid raz- govorov o domačih velikonočnih običajih so nekateri učenci pripravili prav zanimivo zbirko pirhov, ki si jih lahko sami ogledate na objavlje- ni fotografiji. Morda bodo še vam dali kako novo idejo za prihodnje leto.

Skupina igralk v
Igru Hlapci

FILM O CANKARJEVEM TEDNU

Okrog petdeset ljudi, med njimi veliko število otrok, si je na Trigla- vu ogledalo dokumentarni film o do- godkih Cankarjevega tedna, ki smo ga praznovali decembra lanskega le- ta. Film traja okrog 20 minut. Po- snela sta ga g. K. Hren in g. E. Ži- bert, ki ga je tudi uredil. Je dokaj zanimiv, posebno za sodelujoče in je obenem bodočnosti ohranil zgo- dovinski dogodek odkritja spomeni- ka Ivanu Cankarju v Avstraliji.

Naročajte

RODNO GRUDO

revijo za Slovence po svetu

Slovenska Izseljenska Matica
Cankarjeva I/II
Ljubljana, Jugoslavija

DRAMSKA SKUPINA TRIGLAV

Prejšnjo soboto je Dramska sku- pina Triglav ponovno uprizorila Cankarjevo dramo Hlapci. Žal smo šele prepozno opazili, da mimo Poljske dvorane, v kateri je bila predstava, vsakih pet minut vozi vlak in zato je bila predstava precej motena. Lahko je tudi videti, da je Cankar mogoče malo preresen in preveč kompliciran za povprečno slovensko občinstvo v Avstraliji in publika bi verjetno rajši imela kaj bolj veselega in zabavnega. Najlep- še se zahvaljujemo vsem ki so naši dramski skupini pomagali z delom in materialom pri izdelavi kulis, pre- vozu in drugih potrebah, pri čemer so se poleg samih članov dramske skupine posebno izkazali Zofija in Danilo Šajn in G. Schieffler. Pose- bno se zahvaljujemo tudi obiskoval- cem iz Slovenskega Društva Sydney, ki so s številnim obiskom pri pred- stavi boljše podprli delo Triglavске dramske skupine, kot Triglavčani sami.

Obljubljam, da bomo še naprej pridno delali in da bomo kmalu pripravili kaj novega in zabavnega. Do takrat pa — vsak, ki ga tako delo zanima in nam bi rad pomag- al, dobrodošel!

ODBOR DRAMSKE SKUPINE.

LJUBEZEN NA ODORU

V ponedeljek 25. aprila smo si na Triglavu ogledali slovenski film “Ljubezen na odoru”, ki je prirejen po znanem romanu Prežihovega Vo- ranca. Ker ga je imelo priložnost vide- ti le malo število ljudi upamo, da ga bodo še predvajali.

“MUZIKANTJE PRIDEJO V SYDNEY”

Po uspehih, ki jih je Plesničarjev ansamble doživel v Angliji, Nemčiji, predvsem pa domovini, bi si bilo težko zamisliti, ka jih ne bi med se povabil tudi “TRIGLAV”. Spraviti PLESNČARJE v Sydney (posebno še v sezonski dobi igranja), ni tako enostavno. Nekaj zaradi velike razdalje med Melbournom in Sydneyem, največ pa zaradi povpraševanja po Plesničarjih v samem Melbournu. Ven- dar se je vse dobro izteklo in tako bodo

PLESNIČARJI IGRALI PRI TRIGLAVU

NA SAM SILVESTROV VEČER, 31. DEC. 77.

LEP DAR

Od delovnega kolektiva podjetja “GORENJE” smo za naš “Guessing competition” (srečolov) dobili v dar zmrzovalno skrinjo, ki bo skup- no še z dvema večjima dobitkoma sestavni del nagrad za srečolov.

SREBRNA OBLETNICA PATRA VALERIJANA JENKA

V mesecu maju letos praznuje pa- ter Valerijan Jenko 25 letnico maš- niškega posvečenja. Ko je prišel v Sydney leta 1963, si je takoj zadal nalogo organizirati slovensko versko središče. Do njegovega prihoda se te velike in težke naloge ni nihče poprijel. Zato ob tem jubileju še posebne čestitke.

PRVI PLES BALINARJEV

Balinska sekcija Triglava, ki je danes že najmočnejši odsek našega kluba je ob priliki zaključka tekmo- vanja za ANZAC pokal priredila svoj prvi ples v Guildfordu. Prire- ditev je bila izredno dobro organi- zirana in lepo izpeljana. Želeti bi bi- lo, da bi bile vse naše prireditve tako vzorne in domače.

Trofeje je med večerom razdelila poedinim zmagovalcem in ekipam Mrs. Powell, vdova po bivšem žu- panu Mr. Less Powellu, ki je začel tekmovalje za ANZAC pokal na Triglavu in tudi sam daroval pre- hodni pokal tekmovalja.

Balinarskega plesa se je udeležil tudi direktor GORENJA za Avstra- lijo, g. PETER KODELA s svojo družino. Kot je bilo videti, se je tudi on hitro znašel med nami in sta se z ženo kar prijetno zabava- la.

Odboru balinske sekcije in vsem balinarjem gre poleg zahvale še ve- liko priznanje za to prvo prireditev. Ni jim treba imeti strahu, da ne bi prihodnje prireditve še boljše iz- padle.

VEČ PRIHODNJIČ

FORMA VIVA PO UTRJEJENI POTI NAJPRED

Mednarodni kiparski simpozij Forma viva je v dosedanem 16-let- nem delu pokazal nesporne vredno- te kot kvalitetna mednarodna umet- niška manifestacija. 154 kiparjev iz 23 dežel je na deloviščih v Porto- rožu, Kostanjevici na Krki, na Rav- nah in v Mariboru ustvarilo 185 umetnin, kar tudi v svetovnem me- rilu pomeni izredno zbirko likovnih stvaritev v lesu, kamnu, betonu in kovini ter v najrazličnejših stilnih izrazih.

Kljub izrednemu pomenu, ki ga ima ta likovna manifestacija za slo- venski kulturni prostor, je Forma viva pred nekako petimi leti zašla v krizo. Zdaj pa so ustvarjeni po- goji, da se bo njen položaj izboljšal in bo spet zaživela kot nekoč.

PESNIK SLOVENSKEGA KRASA

SREČKO KOSOVEL

Slovenska radijska oddaja 15. marca, ki smo jo slišali na 2EA, je bila posvečena Srečku Kosovelu. Oddajo je pripravila ga. Mariza Ličan. Ker je vsebina oddaje zanimiva tudi za naše bralce, jo delno objavljamo:

Pesem "Z delom gradimo" je napisal Srečko Kosovel, kateremu posvečamo del današnje oddaje. Urednik prve zbirke Kosovelovih pesmi je dal na začetek knjige tole pesnikovo spoznanje:

"Rad bi povedal ljudem lepo, dobro besedo, svetlo besedo, kakor je svetlo novembarsko sonce na Krasu. Toda moja beseda je težka in molčeča, grenka kakor je brinova jagoda na Krasu. V njej je trpljenje za katero ne boste nikoli izvedeli, v njej je bolelost, katere ne morete spoznati. Moja bolečina je ponosna in molčeča in bolj nego ljudje, jo razumejo bori na gmajni in brinjevi grmi za skalami!"

Mladi poet je poznal sam sebe in svojo besedo. V njegovih verzih je tisoč neizgovorjenih besed. Rad bi povedal dobro in toplo besedo; čuti topli svoj dom, veliko materino ljubezen, močno vero svojih sosedov, prelepo pesem gmajne in borov in vetra, a komaj je izgovoril prvo besedo, že je pokrila žalostna misel svetlo in čisto upanje. In Srečko umolkne; prebritka je njegova pesem. In njegova bolečina je ponosna, kakor pravi sam, in molčeča. In bolj kot ljudje jo razumejo bori na gmajni in brinjevi grmi za skalami. Res, Kosovelov svet je edinstven.

Rojen je bil v SEŽANI na Krasu, 18. marca 1904. leta in je za kratek čas šel v svet za "tujo učenostjo" in se spet vrnil in umrl v Tomaju, star komaj dvajdvajset let. Kras je bil njegov dom. Suha zemlja, ki v dolgih poletnih mesecih roti oblake, naj vsaj za trenutek zakrijejo vroče, svetlo sonce in naj dajo kapljo hladnega dežja. A oblakov ni od nikoder. Na Krasu so gmajne, poleti suhe in ogorele, z uvelim listjem in belim kamenjem, a tudi njive, ki z muko in težavo v suši ohranjajo življenje. So borovi gozdovi, ki zlepa ne prosijo dežja in je brinje in trta. Grozdje v vročini zori in kakor školjka v biser, tako trta v jagodo iztisne mineralno bogastvo teh tal. In ko je že sonca malo drugod v Sloveniji, takrat je na Krasu še vse žareče in svetlo. Diši po teranu, zemlja spet diha, veter se oglašja. Potem pride burja in zatuli okoli voglov skromnih domov in obširnih ograjenih domačij. Mrzli valovi naraščajo in vpadajo in ko utihnejo, dahne topli veter od morja. Težko je dočakati na Krasu pomlad, ker je tako cvetoča in tako resnično lepa.

To je Kosovelov svet Sežane, gradu v bližini, gozda tam okoli, svet okoli Repentabra, Dutovelj in Tomaja, svet gmajn, lepih njiv vmes, borov in brinja. Svet revščine in dela, upanja in vere, ponižanja in vstajenja. Svet žalosti in otožnosti, ki se prelija iz besede v besedo, iz misli v misel.

Kdo bo razumel pesnika? Bolj kot ljudje ga razumejo bori na gmajni. Drugod Krasa ne poznajo. Na Koroškem in v Prekmurju ni brinja in burje, na Gorenjskem ni trte, na Dolenjskem ni takega sonca. Porabje je daleč od morja, štajerska ne pogreša vode. Kdo bo razumel poeta? Niti sosed ga ne razume, kajti njegova misel je pretežka in preveč razglablja. Sosed čuti Kras, čuti skopnost zemlje, ki zahteva neusmiljeno od njega dela in napora, a malo misli na to. Toda pesnik je naš, sredi med nami je rastel-prisluhnimo, kako Kras diha, kako diha ta naša zemlja iz njegove pesmi.

Srečko Kosovel

Bori, bori v tihi grozi,
bori, bori v nemi grozi,
bori, bori, bori, bori.

Bori, bori, temni bori
kakor stražniki pod goro,
preko kamnite gmajne
težko, trudno šepetajo.

Kadar bolna duša skloni
v jasni noči se čez gore,
čujem pritažene zvoke
in ne morem več zaspati.

Trudno sanjajoči bori,
ali umirajo mi bratje,
ali umira moja mati,
ali kliče me moj oče?

Brez odgovora vršijo
kakor v trudnih, ubitih sanjah
ko da umira moja mati,
ko da kliče me moj oče,
ko da so mi bolni bratje.

Zmeraj znova se bori oglašajo v
Kosovelovi pesmi. Utihejo, a se
spet znova zamajajo, kar nepričakovano in iznenada:

"Sredi noči, ko bori vzvršijo,
ko se drevesa iz sanj prebudijo."

Pesnik bi rad, da bi bile besede dehteče kot borova morja. Zakaj, na Krasu je res bor doma, ki obdaja vasi in pokriva gmajne in zrak na Krasu res diši po boru. Pesniku je bela, zaprašena vas v oklepu zelenih borovih rok, kot ptica v varnem gnezdu.

Potem se oglasi jesen v Kosovelovi pesmi. Jesen, ko prešajo vino, ko so Kraševci v hramih in še v vinogradih. A tudi pesnikova jesen je otožna.

"Sladka črnina, poln je grozd,
jagode v dežju bleščijo,
v daljavi temneva borov gozd,
topoli pod hribom šumijo, šumijo."

Nato še burja zapoje, se zaleti v okna na Krasu in vihra skozi line. Ko začuti pesnik pomladno rast, išče lepoto vsa mu je sicer tuja, a vendar jo pozdravlja:

"zrak je negiben, veter steklen —
in vendar pomlad, aleluja..."

Slavček mu namreč poje med trnjem in trnje zori tudi sredi belih puščaj.

Tako poje vse življenje na Krasu v pesmih, pojejo letni časi in poje zemlja in nebo. Kosovel je pesnik slovenskega Krasa. In reven je njegov dom, zemlja je skopa in premalo rodi, premalo za rod, ki prebiva tod. Skromne pridelke nosijo v mesto. A večkrat so premajhni in mnogokje jih ni, da bi pregnali pomankanje. Pozimi, ko je golo dreve in prazne njive in tanke obleke, se marsikje lačni otroci stiskajo drug k drugemu. Pesnik jih vidi in ob njih začuti še vse številne njihove brate in sestre po svetu. Pesem "Starka za vasjo" je močna socialna pesem:

"Lačni otroci ležijo na senu,
burja vihra skozi lino
pod nizkim, sivim čelom hiše—
noč je pokrila ravnino.

Trije, četrti in peti in vsi—
tisoč in več-jaz ne morem spati:
Ničesar nimam in vendar mislim:
vse, o vse bi vam moral dati!"

Vsa Kosovelova poezija je žalostna in otožna. In vendar ni temperament ljudi na Krasu tak. Saj človek srečuje vesele obraze in dekleške nasmeh. Trdo življenje Kraševcem ne jemlje veselih dovtipov.

Tudi Srečko Kosovel čuti lepoto in smeh, zdravje in srečo, toda v sebi nosi kal smrti. Čuti, da ne bo živel dolgo. In ko bi zavriskal ob dekletu ali zapel ob sreči, mu to razpoloženje naenkrat zamre na ustih. In potem je vsa njegova zemlja žalostna in so potrti ljudje.

Prav tako globoka bolečina, ki je njegovi pesmi je usoda pesnikove domovine. Tudi pri Kosovelu vidimo žalost zaradi suženjstva in hrepenenje po svobodi. Kak drug narod, ki ni imel nikdar take usode, kakor jo je preživljal naš, bi bil lahko že naveličan otožne književnosti naših poetov. Toda, kdor pozna preteklost, bo tudi razumel, da poet, ki je povezan z usodo svojega naroda, ne more peti drugače. V pesmi "Balada" pravi Kosovel:

"Prišel je pevec slovenske dežele,
prišel je pevec v daljno tujino,
v struhah njegovih so pesmi drhte
v eno z radostjo in bolečino.

Pel je, kako so gozdički zeleni,
glej, pa se solza v očeh mu zasveti,
pel je o smrti, ljubezni in ženi,
o domovini ni mogel začeti.

Poj nam, zapoj nam o naši deželi,
da nam nje sonce, nje zdravje zasije,
o kmečkih domovih, o pesmi veseli,
ki v noči se mesečini v polje razlije.

Tisočkrat tisoč, še več nas je bilo,
tisočkrat tisoč hlapcev in sužnjev,
tisočkrat tisoč ponižnih, boječih,
tisočkrat tisoč v prokletstvu tonečih,
tisočkrat tisoč z žolčem pojenih...

Pa nam udarilo v desno je krilo,
pa omahnilo je in se zlomilo,
pa se še levo je uklonilo —
tisočkrat tisoč, še več nas je bilo.

Prišel je pevec slovenske dežele,
src se dotaknil z njenim spominom,
srca nalil nam z grekim pelinom..."

To je slovenski poet. Ne more biti vesel in razigran, ker ne more preslišati krika svojega naroda. O Krasu poje, o svoji ljubljeni domovini, poje o vsej Sloveniji. Vidi vso nekdanjo našo zemljo, tja v deveto stoletje, ko je segala naša domovina daleč na sever. Potem pa so jo krčili in nasilno manjšali in smo je do danes zgubili dve tretjini. In je videl poet, kako so jo tudi še pred njegovo smrtjo krčili poleg njega. Ob umiranju in manjšanju je bil Kosovel potrt. Čutil je, da je slovenska kri dragocena, ker nam lahko izteče iz ran, če ne bomo pazili nanjo. Kras je dobil v poeziji Srečka Kosovela svojega resničnega in zvestega glasnika.

TRDINA IN DOLENJSKA

Čez nekaj mesecev bo minilo sto deset let, kar je prišel v Novo mesto, se tu stalno naselil in začel plodno pisateljsko življenje Janez Trdina, predčasno upokojeni profesor reške gimnazije, doma iz Mengša.

To, za Trdinovo življenje in delo ter hkrati za slovensko literaturo prav gotovo pomembno obletnico je Slavistično društvo Dolenjske počastilo 25. marca, s predavanjem Novo mesto in Dolenjska v delih Janeza Trdine. O tem je v čitalnici novomeške študijske knjižnice govoril prof. Janez Logar, urednik Trdinovih zbranih spisov, nekdanji profesor na novomeški gimnaziji.

Stodesetletnice Trdinovega prihoda v Novo mesto se je spomnila tudi študinska knjižnica Mirana Jarca in svoji avli priredila posebno razstavo o Trdini. Razstava obsega poleg knjižnih izdaj Trdinovih spisov tudi periodiko, kjer je objavljala Janez Trdina svoje bajke in povesti, literaturo o njem, nekaj pisateljevih rokopisov in fotografij, ki kažejo hiše, v katerih je živel, ter osebnosti, ki jih je opisoval. V vitrinah sta tudi dve doktorski disertaciji o Trdini (dr. Alojz Turk in dr. Mirko Pretnar).

DOMOVINA, V SRCU TE NOSIM. . .

Splitski odsek Hrvatske Izseljenske Matice že nekaj let razpisuje natečaj za jugoslovanske dopolnilne šole po vsem svetu pod naslovom Domovina, v srcu te nosim. Ta natečaj je posvečen Dnevu mladosti, kate-rega v Jugoslaviji praznujejo vsako leto na rojstni dan Maršala Tita. Otroci sodelujejo z leposlovnimi spisi in risbami, njihova dela pa so potem razstavljeni v večjih splitskih izložbenih oknih. Letos sodeluje tudi naša triglavska dopolnilna šola. Prispevki naših učencev izražajo želje, da bi videli domovino svojih staršev ali pa opisujejo spomine na doživetja, ko so bili na počitnicah v domovini. Risbe so polne predstav o Sloveniji. Nekaj njihovih del objavljamo v tej številki Triglava.

SLOVENIAN MOUNTAINS

*From east to west
the mountains roll,
With a country melody,
And the hills are covered with the fresh green grass
and the flowers bloom generously.*

*The children come to play their games
and pick the flowers there,
and when the sun sets in the hills
the moon brings peace and care.....*

*High up the mountains reach their peak
and pierce the sky so blue,
then down the white flakes fall so soft
and cover them a new.*

*Then the sun comes into view
and melts the snow away,
and rivers form to run the slopes,
of mountains far away.....*

Irene Mezgec

(K PESMI IRENE MEZGEC)

Gornjo pesem, je pred nedavnim po razgovoru o lepotah Slovenije v Triglavski dopolnilni šoli napisala učenka višjega oddelka IRENA MEZGEC iz Condell Parka.

Irene ja bila rojena 3. decembra 1959 v Canterbury. Oče in mati sta doma iz okolice Ilirske Bistrice (Kovčice). Razen Irene imata še mlajšo hčerko Michaelle po imenu. Družina živi v lični predmestni hiši v Condell Parku (okolica Sydneya), v katerem živi v premeru kakih 2 km nad 40 slovenskih družin.

Irena je mirno, na videz vase zaprto dekle, ki je pri 18. letih izredno doraslo in gleda objektivno na svet

in dogodke okoli sebe. Velikih želja nima. Zadovoljna je zmajhnimi uspehi, ki ji prinašajo srečo v njeno življenje. Trenutno dela kot sekretarka in je z delom zelo zadovoljna. Ob prostem času rada šiva, štika in pleče. Veseli jo potovanje. Obisk Slovenije je njena skrita želja. Irena že dve leti redno obiskuje pouk Triglavske dopolnilne šole, sodeluje pri šolskih prireditvah in igrah ter je aktivna pri mladinski organizaciji. S sošolci in sošolkami je prevzela tudi odgovornost za mladinsko stran v našem glasilu. Upamo, da nam bo napisala še več lepih pesmi in z njimi obogatila slovensko in angleško literaturo.

PO SVOJEM — PO POMOTI

Pred dvanajstimi leti je veliko letalo pripeljalo mojega ata in mamu v vročo Avstralijo. Ustavili smo se v mestu Sydney, kjer živimo tudi sedaj. Moja sestra Jolanda je bila rojena v Jugoslaviji, natančneje v Sloveniji. Jaz, Dušan, sem se rodil pa v Avstraliji. Čeprav je rodna dežela mojih staršev daleč, jaz zelo rad gledam naravne slike slovenskih krajev. Sestra je že govorila slovensko, jaz pa sem se naučil tukaj. Pred nekaj leti je bila tu stara mama in sem z njo govoril slovensko. Zelo rad bi videl lepote slovenskih krajev. Jaz ne vem, kdaj bo do tega prišlo. Čeravno je Slovenija daleč, jo imamo nekaj tudi tukaj. Tu v Sydneyu imamo zbirališče nas mladih Slovencev v slovenski triglavski dopolnilni šoli, kjer se učimo slovenskega jezika pod nadzorstvom učiteljice, ki jo mi kličemo kar teta Mariza. Se pridno učimo. Zelo radi hodimo tudi s starši v klub Triglav, kjer imamo tudi mi mladi svoje mesto. Čeravno sem tukaj rojen, poznam slovenskega pisatelja Ivana Cankarja, saj ga vidimo vsako ne-

deljo upodobljenega na spomeniku v našem klubu. Zelo rad imam materin jezik, ker je najlepši.

Dušan Samsa, 11 let

Gdč. Irena Mezgec

TRIGLAV COMMUNITY CENTRE —

BOX 40., P.O. SUMMER HILL, NSW 2130

N A T E Č A J

LITERARNE NAGRADE IVANA CANKARJA
ZA LETO 1977

V spomin velikemu rodoljubu in književniku IVANU CANKARJU, vabimo vse rojake v Avstraliji, da ob obletnici njegovega rojstva (10.5.1876) sodelujejo pri natečaju za kulturne nagrade, ki bodo nosile njegovo ime.

Cankarjevo nagrado razpisujemo za najprimernejši spis v slovenščini pod naslovom:

“ZDOMEK JE RODOLJUB NA IZPOPOLNJEVANJU V TUJINI”. ...Nagrada: spominska diploma, (Spis naj obsega ne več kot 300 vrst; biti mora brez tujk!) slovenska knjiga in \$100.00.

Razen glavne Cankarjeve nagrade bodo še priznanja in darovi

1. Za najprimernejši spis v angleščini pod naslovom:

“What do I know about Slovenia”... Nagrada: spominska knjiga in \$40.00 (Sestavek naj ne bo daljši ko 150 vrst.)

MLADINSKE NAGRARE

1. skupina (starost do 8. let): Risba, pesem ali spis o domu ali iz življenja domačega okolja (do 20 vrst v slovenščini).
3 nagrade: slovenska knjiga in \$ 5.00.

2. skupina (8 do 12 let): Risba, pesem ali spis iz življenja Slovencev v Avstraliji (do 40 vrst v slovenščini).
3 nagrade: slovenska knjiga in \$ 10.00.

3. skupina (12 do 16 let): Risba, vezenina, ročno delo, pesem sli spis, ki ima zvezo s Slovenci in Slovenijo (do 60 vrst v slovenščini).

3 nagrade: slovenska knjiga in \$ 15.00.

4. skupina (za vso mladino): Pesem ali spis o domovini staršev (do 80 vrst v angleščini).

2. nagradi: slovenska knjiga in \$ 10.00.

Vsi prispevki morajo biti oddani na pošto najpozneje 10. oktobra 1977. (Ne pozabite na svoje ime in naslov). Ocenjevalni odbor bo imenoval odbor Triglav Community Centra. Na odločitve ne bo priziva.

Pri tekmovanju lahko sodeluje vsak, ki to želi.

Triglav Community Centre si pridržuje pravico do vseh prispevkov nagradnega tekmovanja.

IZID NATEČAJA BO OBJAVLJEN V DECEMBERSKI ŠTEVILKI “TRIGLAV” - a, nagrade bodo podeljene na zaključni šolski slovesnosti Triglavske dopolnilne šole v nedeljo 18. decembra 1977 ob Cankarjevem spomeniku na Triglavu v Sydneyu.

Sydney: maja 1977.

za odbor Triglav C. Centre
J. Čuješ, predsednik,

ZA MATERINSKI DAN

MOJI MAMI

Rada bi se zahvalila moji mami za vse, kar je storila zame in za vse lepe trenutke, ki sva jih preživeli skupaj. Stara sem sedemnajst let in ker ne živim z njo, sem spoznala, da ni nadomestila za dobro in potrpežljivo mamo. Ne pravim, da je moja najboljša na svetu, to bi bilo kakor otroško prepiranje, kljub temu pa je ona najbolj potrpežljiva in razumevajoča mama na svetu. Želim ji, da bi imela letos najlepši materinski dan, lepšega od vseh prejšnjih...

Zelo bi bila hvaležna, ako bi tole priobčili, ker edino tako lahko izrazim svojo globoko in resnično ljubezen do nje.

Hvala, mama, za vse!

Marie Žibert

DRAGE MATERE

Na materinski dan, ponovno stojimo pred vami, ljube matere, da se vam v svoji skromnosti zahvalimo za vašo ljubezen do nas. Da, samo za ljubezen bi se radi zahvalili, saj je ravno ljubezen tista vrlina vašega življenja, ki zajema v sebi tudi vse vaše žrte in trpljenje. Bodite še dolgo med nami in delite z nami srečo življenja. Poskušali bomo, da vam bomo s hvaležnostjo vračali vse, kar nam tako nesebično dajate. Srečen materinski dan!

TEBI MATI

Tebi mati, biser stvarstva, posvečamo današnji dan. Ti si nam odkrila prve lepote iz življenja. Ti si nas prva popeljala v čarobni svet pravljic, ti si nam obrisala prvo solzo in zapela prvo uspavanko. Bodi pozdravljena na svoj materinski dan; če bi ih imeli trispetin šestdeset v letu, bi jih bilo premalo, saj je tebi vsak dan življenja: dan tvoje ga otroka.

Če...

Če bi bil ptička, bi pesmi ti pel, če bi bil sonček, ki čelo ti grel; če zvezdica bil bi, sredi neba, pokazal bi tebi, odkod si doma. Pogledal tam v tvoje bi tople oči in videl še enkrat smehljaje prvih otroških bi dni. Takrat na svetu le dva bi bila: jaz... in ti, mamica moja!

ŽAL MI JE...

Ljuba mama, danes na tvoj praznik, mi je še posebno žal za vso neposlušnost in težave, ki si jih imela zaradi mene. Rada bi bila vedno pridna, pa saj veš, kako je z mano. Saj me ti najboljše poznaš in razumeš. Verjemi, da ni hudobija, ki te večkrat užalosti. Nepremišljena mladost je, ki od časa do časa zapelje tvojo hčerko na nepravo pot. Oprosti mama! Daj, da bo materinski dan tvoj in moj praznik!

OBVESTILO ČLANOM KLUBA TRIGLAV

Obveščamo člane kluba Triglav, da je članarina za finančno leto 1977/78 deset (10) dolarjev in jih naprošamo, da poravnajo svojo obveznost do 1. julija in se tako izognejo nepotrebnim zamudam ali celo črtanju iz članstva.

Tajnik

ODMEV OD JADRANA

Spoštovani!

Iz vsega srca se Vam najlepše zahvaljujem za lepi, zdravi, bogato presenečeni ter zelo prijazen obisk. Ne pozabljenim materinim besedam in čudoviti igrici Sneguljčici gre še posebna hvala lepa. Tako so nas presenetile in pretresle besedice vaših odločnih otrok, da so me kar nepretirno napadale veselo solzice. Sigurna sem, da se bomo še leta pogovarjali o tem ter za vedno shranili v srcih lepi dogodek.

Kar misel mi je priletela, da bi rada postala pionirka. Stisnila bi se med učenci na odru. V otroških letih sem bila živahna, zato sem bila redna igralka. Ta dva dni, ki ste bili med nami, lahko rečem, da se mi zdijo čudovite sanje in v njih je pridrel lep oblak ter prinesel Slovenijo k nam. Saj po eni kratki urici spoznano smo postali dobri prijatelji in še več. Meni ste pa vsi, ki govorite slovensko sorodniki. Žal, da smo se zabavili tako kratko! Shranili smo obljubo da bomo imeli še mnogo takšnih in celo boljših srečanj. Mene je tokrat doletela še izredna sreča. Po dolgih letih sem

srečala dobro prijateljico in brihtno sošolko. Klepetali sva pozno v noč. Spet so se nama obudili spomini rojstnih dni in mnogo, mnogo novic o naši lepi Primorski. Vaš obisk nas je nasplošno združil ojačil duševno, razveselil in še okrasil našo prelepo slovenščino.

Čeprav imamo zaenkrat vse skromno pri Jadranu, nas pa premaguje neomejno velika ljubezen do vseh, ki ste bili med nami. Zaključujem z mislijo na vse vas in upam, da ste dobro potovali. Oprostite, če kaj ni bilo prav in upam, da bomo drugič popravili.

Sprejmite mnogo lepih pozdravov vsi v Triglavu! Nasvidenje!

Silva, Emil, Brigita in Tanjica Štravs

NOV HOTEL V ŽELEZNI KAPLI

ŽELEZNA KAPLA — Železna Kapla je dobila nov hotel Obir, ki so ga skupaj financirale južnokoroške turistične družbe in Alpetour iz Škofje Loke. Hotel, ki pomeni most med obema narodoma in hišo prijateljstva, ima 120 postelj, v njem pa bo našlo delo 30 ljudi.

ZAKAJ SE UČI SLOVENSKO

Almost one year ago next month I married a wonderful man from another country. For our honeymoon my husband took me home to his country to meet his father and other members of the family. Having no knowledge of the language I felt very out of things for the whole those months we were there, and this is why I am now attending Saturday school to see if I can learn to speak the Slovenian language before we have the opportunity to go again to his beautiful country.

My husband's father has a farm in a very lovely part of Slovenia near Radgona. I found the countryside so picturesque with its hillside vineyards and little churches on top of almost every hill in sight and Pohorje so beautifully green with pine trees that seemed to almost reach the sky. We had many picnics in those cool fresh pine forests. We visited as many places of interest as we could all over Slovenia and I am indeed looking forward to my next visit to that country.

SLOVENIJA

Slovenija je čudovita dežela, polna lepih njiv, gričev in vinogradov. Krasi jo gora Triglav in čisto plavo Jadransko morje. Tam živijo prijazni ljudje, ki ti pomagajo v nesreči. Življenje slovenskih ljudi je polno smeha in sreče. Morda niso bogati z denarjem, vendar imajo več: imajo svojo domovino, se poznajo medseboj in si pomagajo. Nikoli niso tujci v svoji hiši. Glavno mesto Slovenije, Ljubljana, je moderno mesto, kot je naš Sydney. Po slikah sem ugotovila, da je zelo lepo, polno spomenikov in naravnih lepote. Znana je slovenska kuhinja, posebno pa potica in kranjske klobase. Moja mama se veliko toži, da tu hrana ni tako okusna, kot je doma v Sloveniji in jaz ji verjamem. Upam, da bom tudi jaz enkrat obiskala domovino svojih staršev.

Nevenka Šoštar, 15 let

ZAHVALA

Želimo se zahvaliti sledečim Slovincem za njihovo gostoljubnost do nas v času našega obiska v Melbourne: družini Grlj iz East Burwooda, bratom Plesničar in njihovim staršem ter vsem znancem in prijateljem pri klubu Jadran.

Cenjeni prijatelji, nikdar pozabljeni, sprejeli ste nas medse v svoje domove! Kadar vas pot zanese v Sydney — saj veste kam priti domov. Služiti vam nam bi bilo v veliko veselje.

Ostanemo vam vedno hvaležni!

Družina Juriševič

A R E N A

TRAVEL AGENCY AND RECORD BAR

334 PARRAMATTA ROAD, STANMORE, 2048,

Tel.: 560 5216, a.h. 560-8149

Naše usluge so:

Brezplačno urejemo Vaše dokumente: potne liste, vize, rojstne liste, carinska potrdila, polnomočja, prihod Vaših sorodnikov in prijateljev in druge podobne usluge.

Aranžiramo prevoz prtljage z letali ali ladjami.

Dajemo nasvete v zvezi s prenosom Vašega denarja, menjave denarja, travelers čeki itd.

Preko nas lahko knjižite Kompasove izlete po Sloveniji in ostalih krajih Jugoslavije, prav tako izven Jugoslavije. Cene so zmerne, njihove usluge pa prvovrstne.

Smo zastopniki vseh letalskih družb in knjižimo po Vaši izbiri! Urejujemo vse, kar je v zvezi z Vašim potovanjem v domovino ali iz domovine ali v katerokoli mesto ali deželo na svetu. Seveda najhitrejši in najkrajše potovanje v staro domovino pa je z letali Qantasa in Jata!

Da bi se lažje sporazumeli v slovenskem jeziku, se obračajte na našega izkušenega strokovnjaka v potovalnih zadevah

LOJZETA KOŠOROKA

njegov naslov je:

25 GOULD AVENUE, PETERSHAM 2049

Tel.: (Sydney) 560 8149

DELOVNI KOLEKTIV TOVARNE GOSPODINJSKIH APARATOV

GORENJE VELENJE

se ob 85. rojstnem dnevu Maršala Tita spominja slovenskih in ostalih jugoslavanskih rojakov v Avstraliji in jim pošllja prisrčne pozdrave.

Naši kvalitetni izdelki so poznani v Avstraliji pod imenom

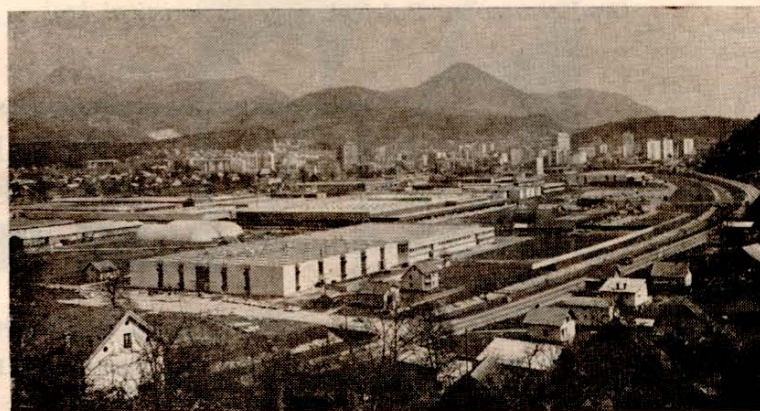
PACIFIC

BY

gorenje

in se prodajajo pri znanih veletrgovinah kot

Waltons, Norman Ross, David Jones, Grace Brothers in pri mnogih večjih trgovinah.

GORENJE PACIFIC PTY. LIMITED

202 HUME HIGHWAY, LANSVALE N.S.W., 2166 AUSTRALIA

Telefon 727 6277 in 727 6880

Telex A A 26154

DOLENJSKA DOBI SODOBNO AVTOCESTO

Dolenjska magistrala bo drugo leto stara 20 let. Ko so jo leta 1958 brigadi iz vseh jugoslovanskih republik in pokrajin ponosno izročili prometu, tudi najbolj daleč v bodočnost zroči strokovnjaki niso predvidevali, da bo dolenjska lepota tako kmalu postala ozko grlo, da bo v svoji relativno kratki zgodovini terjala toliko življenj.

Dolenjska magistrala je sestavni del ceste Karavanke-Gevgelija, ki je v jugoslovanskem dogovoru o razvoju magistralnih cest na prvem mestu. Prioritetni seznam razširitve in modernizacije jugoslovanske cestne arterije pa je dolenjsko lepoto zaenkrat obšel, od slovenskih objektov so namreč na vrhu seznama: karavanski predor, cesta Naklo-Ljubljana in del ljubljanskih obvoznic.

Pomanjkanje denarja pa ni moglo preprečiti, da se ne bi dolenjska lepota začela rojevati vsaj na papirjih. To delo so prevzeli strokovnjaki slovenske skupnosti za ceste. Gre preprosto za to, da bi sedanjo cesto od Cikave (pri Grosupljem) do Bregane razširili za dva pasova in odstavni pas. To naj bi uredili tako, da bi dva pasova gradili vzporedno s sedanjo cesto. Študije so pokazale, da vzporednih pasov ne bo kazalo speljati za vsako ceno. To bi bilo neprimerno predvsem zato, ker bi bil promet med gradnjo zelo oviran, na katerih odsekih pa nemogoč. Predvsem na klancih, ki so vsekani v tkalne ukope. Podreti bi morali tudi nadvoze ter zgraditi nove in daljše.

Zato so strokovnjaki našli kompromisno rešitev. Težke useke naj bi premagovali s cepljenjem trase. Novo cestišče, druga polovica sodobne hitre ceste naj bi potekala ponekod po zemljišču, ki je od sedanje ceste dovolj oddaljeno, da dela ne bi motila rednega prometa na stari cesti. Drugje spet bi novo cestišče teklo vzporedno ali pa se prepletalo s staro cesto. Ponekod naj bi torej nova cesta peljala daleč proč od stare, ponekod pa v bližini, vendar dovolj daleč, da bi vmes nastala jedra, ki bi varovala promet med gradnjo. Jedra bi bila široka od 15 do 50 metrov.

Kjer pa so klanci, vsekani v skale, bi speljali nova pasova precej stran od sedanje trase. Gre predvsem za tri take odseke. Prva odmaknjena vzporedna cesta naj bi premagala višnjegorski klanec. Projektanti ji pravijo inačica "Polica". Nova cesta naj bi zapustila staro za predorom pri Grosupljem in zavila v levo proti Polici. Po približno sedmih kilometrih bi se cesti spet primaknili. Drugi tak odmaknjeni novi del avtomobilske ceste naj bi premagal klance pri Pljusk. Imenuje se varianta "Gaber", dolga bi bila okoli 9 kilometrov. Tretja devirana cesta pa naj bi obšla klance Medvedjeka. Imenujejo jo varianta "Sv. Ana".

Dosedanji izračuni kažejo, da bi bilo omenjeno samostojno vodenje nove ceste cenejše, bolj gospodarno in preprostejše. Klanci imajo prednost, kdaj naj bi se jih lotili še ni določeno, ve pa se, da mora biti študija o premagovanju klancev na-

red do konca junija, do oktobra pa tudi lokacijska dokumentacija.

Zanimivo je tudi, da naj bi bila nova dolenjska avtomobilska cesta cestninska cesta, za vožjo po njej bo treba plačevati cestnino. Če naj bo cesta cestninska, morajo biti urejene tudi regionalne ceste, ki bodo na voljo tistim, ki se raje vozijo bolj počasi, vendar zastoj. Nadalje bo treba ob novi kakor tudi ob stari

študija nove dolenjske lepote pa ima tudi ekološki vidik. To bo velik poseg v naravo, ki ga je treba temeljito pretehtati. Projektanti pa že zdaj zagotavljajo, da ne bo nova cesta ogrozila nobene vasi, nobene razpolovila, nobene preveč ne prizadela. To je pri dolenjski magistrali že tradicija. vemo namreč, da se je po tem pravilu ravnala že stara cesta.

Zdaj ostaja še vprašanje "kdaj"? Do leta 1980 ne bo z dvema novima pasovoma nič. Se da kljub temu kaj narediti? Vsaj na klancih?

Kaže da bo šlo. Denar za najbolj kritično točko dolenjske magistrale — za višnjegorski klanec, za odsek Razdrto-Senožeče, za gorško avtomobilsko cesto in za odsek Maribor-Šentilj še ni zagotovljen. Za vse denarja ne bo dovolj. Zato pripravljajo študijo, kateri izmed teh odsekov naj dobi prednost. Možne so seveda tudi drugačne rešitve. Tako domači dolgoročni krediti, mednarodna posojila itd. Toda teh še ni.

Grad Otočec na Dolejskem, znan turistični kraj (foto Rodna Gruda)

INSTALATION SERVICE — REPAIR HOME OIL HEATING

Kar nenadoma pride zima. Da je tu opazite šele, ko vas zazebe. Mrzla hiša ni dom, je le stanovanje.

Spremenite stanovanje do prihodnje zime v topel in prijeten dom!

Za podrobnosti telefonirajte na:

Stanko Fabjan

80-5733

104 Charles Str., — PUTNEY.

hitri cesti urediti ostavni pas. Cestinski cesti bo treba dodati tudi nove priključke, izmed dosedanjih prav nobeden ne ustreza sodobnim zahtevam. Občinske skupščine so povečini že privolile v ukinitve starih in vpeljavo novih. Pogovori tečejo (so uspešni) tudi s Hrvati, novo cesto bo namreč treba pri Bregani "pripeti" na hrvaški del. Ob novi cesti bo manj bencinskih črpalk, služile bodo le tranzitu. Za regionalno cestno mrežo bo treba torej zgraditi nove črpalke. Prav tako še ni jasno, kaj bodo storili s sedanji moteli in nekaterimi drugimi objekti, ki stoje ob stari cesti. Nekatere bo treba namreč porušiti.

J. Florjančič

"HODIM PO DAVNIH STEZAH..."

Pred šestnajstimi leti je mlad Istran in slušatelj ljubljanske slavistike Hubert (Bert) Pribac odšel — česa vsega ne store neučakana leta! — čez morja v Avstralijo. Je odšel z mislijo, da bo tam prej našel sebe? O tem nisva govorila, pripovedoval mi je le o svojem hrepenenju po domači zemlji, po krajih, ki so mu še vedno blizu, po rojstni istrski vasi. Še več sem zvedela iz njegovih pesmi. Na primer iz tele:

"Povrnili se bom, povrnili nekdanji med negibne oljke v poletni vročini razsejane med skalami po bregu.

To morje daljav mi je ubilo dušo do grenke onemoglosti — še kamni doma, razžarjeni kamni na Krasu, so bolj prijazni kot te zemlje brez toplih oči."

Na portoroško-piransko mednarodno srečanje pisateljev ga je povsem naključno zanesla po tolikih letih prva pot v domovino, pot na prvi oddih. Bert je namreč literarni ustvarjalec, pesnik. Pokaže mi dve drobni knjigi in jaz prepisujem z naslova: Bronasti tolkač, 1962, avtor Hubert Pribac. Izdal in založil slovenski klub v Melbourne kot prvo slovensko knjigo v Avstraliji. Tiskarna: Simon Špacapan. Druga knjiga: Bert Pribac: V kljunu golobice. Izšlo kot prva knjiga v zbirki izvirne slovenske poezije z naslovom Pesniška uresničevanja. Knjigo je ilustriral avtorjev šestnajstletni sin Zdenko.

"Verjamem," pravi Bert, "da ima

pesništvo svoje poslanstvo, prepričan sem, da se pesnik ne sme umikati vsakdanjemu svetu, da ne sme ubežati v domišljijo, to je nesmisel..."

Bertovo življenjsko pot v daljni deželi je kliširal tisti običajni izseljenski vzorec: sprva fizično delo (prenašal je tovor, pomival, pometal), ob njem učenje jezika ("Francosko sem znal, angleškega nič, temu sem plačal davek!"), šele potem pot, ki ga je peljala k večji ekonomski osamosvojitvi. Ob službi malega uradnika je našel čas za maturo iz angleščine in za dveletno knjižničarsko šolo. Danes je zaposlen v centralni medicinski knjižnici v avstralski prestolnici Canberri.

Pogovarjava se o kulturnih razmerah v avstralski deželi.

"Avstralec," pravi Bert, "čuti mnogo več odnosa do športa, piknikov, narave in popivanja kot do vseh oblik kulturnega življenja. Potrošnja alkohola je tamkaj najvišja na svetu, domača vina so dobra, trta zanje je prišla z doseljenci iz starega sveta... Avstralec se tudi ne zmeni dosti za gledališče, pač pa daje prednost tehnologiji, vrtničarstvu..."

Pripoveduje mi o šolskem sistemu, ki je dejansko trojen — državni, katoliški, protestantski.

Sistem šolanja?

"Osnovna šola ima šest razredov in srednja tudi šest; v poklic greš lahko s šestimi osnovnimi in štirimi srednjimi razredi, univerza pa šteje

tri in štiri leta. "Vaš stik z domačim jezikovnim in kulturnim življenjem?"

"Naročen sem na domače literarne revije, na publikacije Mladinske knjige..."

Ob koncu govoriva še o problemu izseljenskega pisatelja. Komu naj piše, če piše in ko piše? Slovenski pisatelj ostaja največkrat na folklorni ravni in le redki so, ki se povzpnejo višje. "Si terapevt stari svet — ali pa pišeš za novega?"

Bert je terapevt, piše tudi za stari svet, pred vsem pa piše zase. Da mu je lažje. Njegove pesmi hrepene po stari domovini, obujajo spomine nanjo.

"Mnoge noči sanjam o domačem kraju in se zbudim sredi noči z žalostjo v očeh. Mnoge noči hodim po davnih stezah..." ihtijo. In v njih je vedno prisoten spomin na kostanje in smreke, ajdove lehe in žitna polja in stopnišča vinogradov pod domačo vasjo, pod tisto istrsko vasjo, ki ji Bert reče "pravi dom" in je "siromasna tako kot večina istrskih vasi".

A je v njegovih pesmih tudi protest zoper vojake, duhovnike; policaje in smodnik. "Naj bi jih ne bilo več na svetu," poje ena izmed njih.

Naj bi jih ne bilo.

Čez čas bo Bert spet dvignil sidro, moral ga bo, in odšel bo s polno malho barvnih posnetkov nazaj, "v zemljo brez toplih oči". Šestnajstletnemu sinu bo z njimi pričaral vsaj košček domovine njegovih staršev.

**BERT PRIBAC:
PRINESLA MI BO
STAREGA VINA**

Vrnil se bom v njeno tiho preprostost nerodno, kot sem odšel za daljna morja in obrisal ji bom solze, ki kapljajo od takrat brez besed kot jutranja rosa po njenih razoranih in uvelih licih.

Vsedel se bom na škričo pred prag, v bezgovo senco, in prinesla mi bo starega vina, ki ga je skrivala pred nami, otroki, samo za očeta.

V skritem nasmehu se bodo njene ustnice oprijele bokala, ona pa bo s svetlimi očmi poslušala srečo, ki jo bodo ciprese šepetale preko ožarjenih krovov.

TRIGLAV je glasilo sledečih slovenskih organizacij:

Triglav Club Limited, Sydney
Slovenski Klub Planica, Wollongong
Slovenski Socialni Klub Jadran, Melbourne in Slovensko Društvo, Karantanija, Canberra.

TRIGLAV izhaja 6x letno. Uredniški odbor sestavljajo Lojze Košorok, Marta Smuk, Jože Čuješ, Mariza Ličan, Irena Mezgec, Marija Verko in odgovorni urednik Stane Petkovšek. Naslov uredništva in uprave je 19A Bibbys Road, St. Johns Park, NSW 2176. Letna naročnina znasa \$3.50. Editor Stane Petkovšek, 6/169 Croydon Avenue, Croydon Park, NSW 2133.

Printed by Mintis Pty. Ltd.
417 Burwood Rd., Belmore, NSW

OD SEDAJ NAPREJ SMO SKUPAJ Z VAMI TUDI V AVSTRALIJI.

YUGOSLAV EXPORT & CREDIT BANK GROUP

(ZDRUŽENA JUGOSLOVANSKA IZVOZNA IN KREDITNA BANKA)

S poslovno mrežo širom Jugoslavije in s predstavništvom v inozemstvu. Svoje predstaništvo je odprla tudi v Sydneyu. Za vse nasvete o finančnih vprašanjih v Avstraliji in Jugoslaviji se obrnite na nas.

Vaše denarne pošiljke v domovino bodo najboljše in najhitrejše realizirane preko naše banke. Kadar pošiljate denar v vaši banki, zahtevajte da se bo vaš ček glesil na:

Mi smo najstarejše jugoslovanska banka v mednarodnem finančnem poslovanju, naša tradicionalna poslovnost je garancija vašega uspeha.

Ako nam pišete naš naslov je:

Yugoslav Export & Credit Bank group
P.O. Box 88 Queen Victoria Buildings,
Sydney 2000 NSW

YUGOSLAV EXPORT & CREDIT BANK GROUP

Če nas želite obiskati v Sydneyu, naš naslov je:

31 Market St., St. Martin's Tower v petem nadstropju Sydney

Telefoni: 29 5210, 29 1050

NAŠE POSLOVA MREŽA V JUGOSLAVIJI:

Beograd, Bar, Čačak, Bitolja, Koper, Kragujevac, Kruševac, Pančevo, Tuzla, Leskovac, Svetozarevo, Bor Zaečar, Negotin, Kladovo, Majdanpek, Boljevac, Knježevac, Subotica, Kaniža, Bajmak, Cantavir, Hargoš in drugi. Naše poslovalnice v vašem starem kraju so vaš finansijski servis.

SAMIDOVI VOLKOVI

Pomladno sonce se je z vso močjo uprlo ob hišni zid in blagodejno božalo obraz triinšedemdesetletnega Avgusta Samide, sedečega na klopici pred svojo hišo v Občicah na Dolenjskem. Od gozda je prihajal skrivnosten šepet vetra, lovečega se v veje, na katerih je čudoviti zagon življenja napel prve popke in razvil svetlo zelene, še čisto drobcene liste. Pomlad je bila. Avgust Samida je pripovedoval o lovu, kajti lov je neizbrisen del njegovega življenja.

25 let je bil Samida državni lovec in vodja lova. Prva tri leta po vojni je bil edini poklicni lovec v celem Rogu. Kasneje so se mu pridružili še drugi, saj sam res ni zmožgel opraviti vsega. V tistem času je bil že izkušen član zelene bratovščine. Leta, ko je kot šolar nastavljal pasti in lovil šoje, so bila že davno za njim pravo tako pa tudi "učna doba" pri stricu v Poljanah, od katerega je slišal prenekatero lovsko modrost, kakršne lahko porodi le izkušnja in življenje v stalnem stiku z gozdom in divjo živaljo.

"Biti lovec ne pomeni samo ubijati živali," je zatrdil Samida. "Kot lovec moraš biti pravičen do naravnega reda. Ubijaš takrat, ko je čas, in toliko, kolikor je potrebno!"

Vendar lov le ostane lov, izredno

privlačen opravke, katerega slast skuša človek že od pradavnin. Ubijati močno, nevarno žival ni kar tako; potrebna je iznajdljivost, potrpežljivost, pogum, hladna kri in mirna roka. Potrebno je biti pravi možak, da ti puška ne zadrhti, ko pomeriš na volka ali mogočnega divjega prašiča.

Volkov je Avgust Samida položil na dlako pet. Tri ima nagačene v sobah po hiši, eden se prav tako napoljen z mrtvo snovjo nagačen reži v muzeju v Spitalu na Dravi, od petega je ostala le še lobanja, zametana med stare predmete nekje na podstrešju.

Volkovi so bili nekdanj v krajih pod roškimi gozdovi kaj pogosti. Ko je zmrzal pritiskala, da je led vklenil potok, so se v gozdu začele zbirati srebrnkasto sive sence in krdele volkov je krenilo v teku, ki je edini način gibanja, katerega volk pozna, proti dolini, k lučkam vasi in toplim hlevom. Psi v vasi so začeli cviliti, žival se je nemirno prestopala v hlevih. Skozi kristalni zrak noči je zateglo zatulilo.

"Če smo fantje slišali, da psi v vasi pozimi hudo cviliijo, smo jo ubrali nazaj v vas, saj je bil to znak, da so volkovi v bližini. Jaz sem neko zimo srečal tri; šli so kot vojaiki v določeni razdalji in so grozljivo tulili."

Volkove je lakota priganjala bliže k vasi, zato ni bilo milosti za psa, ki je odvezan odtaval proč od hiš. Nič ni ostalo od njega. Samida je večkrat opazil ostanke volčjih požrtij. Najprej so bili samo sledovi krvi, potem pa tudi raztrgane živali. Volk je bil že sit, a je še klal naprej.

"Najbol zanimiv prizor, kar sem jih videl kot lovec, je gotovo tisti, ko so volkovi napadli divjega prašiča. Branil se je, na pomoč pa so mu prišli še drugi divji prašiči. To je bila prava hajka," je živo pripovedoval Avgust.

Kljub toliko srečanjem z volkovi pa Samida pravi, da volka ni lahko ubiti. Ure in ure, noči in noči je prečkal, da mu je volk prišel pred puško.

Danes volka ne smeš ustreliti, zaščiten je. Časi so se spremenili; za volka na slabše. Ni tako dolgo tega, ko je bila ta zver razširjena po vsej Evropi, zdaj je v nekaterih državah povsem iztrebljena, v drugih pa je njen obstoj na nitki. Redkejši so volkovi tudi na Balkanu, kjer so bili nekdanj skoraj vsakdanji strah pasirjev. V Bosni in Liki so še pogosti, mnogo redkejši pa so v roških gozdovih.

"Volkovi sicer so še, ampak do vasi že dolgo dolgo ni bilo nobenega," je povedal Samida.

SPODNJA PESEM JE POKLON
MESTU WOLLONGONG
NA SVEČANOSTI DRUGE
KMEČKE OHCETI.

Pavla Gruden:

A SONG TO WOLLONGONG.

Wollongong, dear Wollongong,
friendly city kissed by beauty
in the view from Bulli Point,
there are bays like open arms,
people there have friendly palms,
dear Wollongong is like a song,
a song is like dear Wollongong.

Refrain:

Every time I hear that name
I get that love-like feeling
that makes life so appealing,
and I can hear all city sing:
"Wollongong, dear Wollongong,
with love for you we get along,
with love for you we sing this song,
in step with love we can't go wrong."

Wollongong, dear Wollongong,
worker's city growing pretty,
filled with folks from every land,
who was there can understand
why they get so well along
with life in good old Wollongong,
with life in good old Wollongong.

Every time I hear that name

.....

YUGOSLAV AIRLINES

Najkrajša in najenostavnejša pot domov je z J.A.T.-om.

Letala jugoslovanske letalske družbe imajo direktno zvezo med Sydneyem in Beogradom. Odlet iz Sydneya vsak četrtek ob 4.15 h popoldne in vsako nedeljo ob istem času.

Vsa pojasnila lahko dobite pri vašem potniškem agentu ali pa v pisarni.

YUGOSLAV AIRLINES

88 Pitt Street, SYDNEY, telefoni: 221-2899, 232-3399.

Za rezervacije telefonirajte na: 221-2199.

Pisarna je odprta od 9h zjutraj do 5.30 h popoldne, kakor tudi ob sobotah dopoldne med 9. in 12. uro.

Rojaki v Victoriji in Meulbourne imajo na razpolago naše urade na

500 COLLINS STREET,

MELBOURNE — Telefon: 612-2256.

